

Bijlage 3 bij zienswijze VBL 'Zonnepark slecht voor bodem'

Nick van Eekeren is senior onderzoeker Agrobiodiversiteit en Duurzame Veehouderij bij het Louis Bolk Instituut. Hij heeft zich recentelijk gebogen over de gevolgen voor bodemleven op percelen met zonneparken.

Wat doet een zonnepark met de bovengrondse biodiversiteit van het perceel?

'Uit een onderzoek in Engeland bleek dat de fotosynthese onder de zonnepanelen door de schaduwwerking met maximaal 92 procent is afgenomen. Dat heeft een enorm effect op de ontwikkeling van planten bovengronds en daarmee op de aanwezigheid van insecten en andere beestjes.' [De bodem onder een zonnepaneel ligt als het ware braak, een zonnepark gaat dus ten koste van het functioneren van de bodem.](#)

Nick van Eekeren, onderzoeker bij het Louis Bolk Instituut

Wat betekent dat voor het bodemleven?

'Doordat er minder plantengroei bovengronds plaatsvindt, is er ook minder voedsel in de bodem. Het bodemleven voedt zich met organisch materiaal, zoals wortel- of gewasresten. Als voeding er niet is, gaat het bodemleven en daarmee de bodembiodiversiteit achteruit.'

Wat betekenen de panelen voor de waterhuishouding van zo'n perceel?

'Het ligt er sterk aan hoe het zonnepaneel is gesitueerd. Het kan zijn dat het regenwater er langs één schuine kant afloopt en dan krijg je plaatselijk veel neerslag.

'Daardoor ontstaat mogelijk uitspoeling en uitloging van nutriënten. Onder de panelen krijgt de bodem minder vocht. Dat beperkt de plantengroei, maar er is ook minder verdamping.'

Zijn zonneparken slecht voor de bodem?

'Voor een bodem is het belangrijk om zoveel mogelijk begroeid te zijn. Het gewas met zijn wortels zorgt voor organische stof, voedsel voor bodemleven en bodemstructuur. Ik zeg altijd: als je een bodem naar de knoppen wilt hebben, moet je het braak laten liggen, zonder begroeiing.'

'De bodem onder een zonnepaneel ligt als het ware braak. Een zonnepark gaat dus ten koste van het functioneren van de bodem. Als zo'n zonnepark wordt verwijderd na twintig of dertig jaar, kost het jaren om het bodemleven terug te krijgen.'

• Lees ook: [Lang niet alle grond geschikt voor zonneparken](#)

Is het mogelijk om een zonnepark zo aan te leggen dat het bodemleven wordt gespaard?

'Al het leven wordt bepaald door zonlicht. Je kunt in het ontwerp rekening houden met een grotere tussenruimte of hoger geplaatste panelen, zodat er meer zon op de bodem komt. Maar je wilt op zo'n park juist het zonlicht opvangen, dus als je het park anders inricht, gaat dat ten koste van het rendement.'

Luidt uw conclusie dat zonneparken vanuit het perspectief van de bodem ongewenst zijn?

'Ik zie geen positieve effecten op de bodem. Volgens mij moet men kritisch kijken waar dit niet ten koste gaat van landbouw- of natuurgronden en bodemdiversiteit. Zulke plekken zijn er. Zo wordt bijvoorbeeld een zonnepark aangelegd op een voormalige vuilnisbelt, maar natuurlijk zijn daken ook heel geschikt.'